

schla gribaja reguht lehtas felmes wina fen wehlamâ karâ. Wifa freewu sâbeedriba ar faprotamu nepazeetibâ wehlas drihsu atmalku un ar drudschainâm juhtam gaida finas no Tahla-jeem Austrumeem. Kreeru tautas wenprahitiba un wareniba gan neweenam pâsaule nelauj schaubitees par to, fa Japana zeetis peenabzigu sôbu par sowu ustizibas lausumu un meera traulumu, lura ustureschona preelsch wisam tautam aifweenam bija muhsu deewinata Waldneela wehleschand. Bet wifâ kara apstahlki muhs pefspeesch pazeetigi nogalidit finas par muhsu eerotschu selmem, luras newar ahtrak parahditees, samehr freewu armija nebuhs sahluse rihlytees isschliroschi.

Uzbrukums muhsu semes wistablaikai dafat, sura no Walstis widutscha atsata dauds tuhftoschas werstes, un muhsu waldbas firsnigā wehleschanas usturet meeru, jaur so nebija eespehjams laikus sagatawotees us latu, pepsesch muhs isleetot ne masumu laika preelsch tam, lai waretu dot Japanai tahdu spehreenu, sahds buhtu peemehrigs Kreewlijas spebzibai un pee freewu dahrgo ašinu wišmasakas isleeschanas buhtu zeeniga atmalka tautai, sura bestaunigt isaizinaja mubs us lauju. Lat freewu fabeedribi pageetigt nogatda nablamos notikumus, pilnigā pahlreezbā, ta muhsu armija pepsedis us ūmīlahtigu atmalku par mums mesto isaizinājumu. No-peetnas operacijas us faussemes fahlees wehl ne drihs un mehs nedrihsiam un newaram gaibit ahtrs finas par muhsu ribzibū lara laulā. Weltigt isleet freewu ašnis preelsch ahtrs atmalkas muhsu eenaidneelieem, tas nebuhu Kreewlijas leeluma un warenibas zeenigi. Muhsu Tehvija schis deenas israhdi-juse iahdu weenpraktibu un tahdu wehleschanos usupuret wiſu sawu padomu par labu dahrgajai Osimtenei, ta, bes schaubam, jebkura ustizama sua no lara laula bes laweschanas kluhs par wiſas freewu fabeedribas eeguwumu."

Kaisara Weetneeka telegrama no Tahlajeem Austrumeem, sanemja 4. febr.; Wispadewigi sinoju Juhsu Keisariskai Ma-jestatei feloscho telegramu no kreiseru nodakas preelschneelo 1. ranga kapteina Reitzensteina: 29. janv. rihtu isnihzinaju twailoni „Ragouri Maru”, paanemdamas 41 zilwelu. Schai brihdi peenahza lauds mass labotashas twailonis; bet ta fa bangas vija leelas ar 11 ballu puteni, tad zilwelus newareju usnemt, kapebz scho twailoni nenogremdeju. Gaita apstablti nefahwa eet gat peekrasti, kapebz nehmu lursu us Schestakowu, lai pahreestu auku us juheas un veeetetu pee Korejas krasleem. Nis wehrtainas juheas pret wilneem wareju braukt tilai 5 mesglus, pee sam uhdens stipri schlajzas pahri un pee 9 gradu sala kreisers apmetas ar gahli, leelgabalt apslahjas ar ledus lahttu. Ištoreju 2 bahrgas wehtras, luras ilga 3 deenas un noltis.

Generalmajöra Västga telegraama no 4. febr.: Juanschi-
lojs sõvam lära spēklaam paaludinaja Rinas neutralib; us
Tsinhschufi winsch suhta 2500 saldatus, lai tur usturetu meeru.
Port-Arturā navi nelahdu pahgroßbu. Inkawū meers. Up-
sippinajas webst, la japani fastahda chunchusu barus ar to
noluhsu, lai täs reisë usbrutku dseljekam. Pee Jalu ir meers;
no isluhleem ir finas, la eenaidneels 50 werstu attahlumā no
Jalu wehl navi eeraugams. Is Schanghajos nahl baumas,
la briksumā atlakhschoi twailonu satiksmi starp Schanghaju
un Nagasaki.

No aahrleetu ministrijaas: Vehz frantschu kreisera "Pascal" komandeera telegramas no 3. febr. jois kreisera iigabjis is Tschemulgas, lai Schanghajā isliktu malā freewu suhtni Seulā ihsteno walsts padomneelu Pawlowu, 62 freewu pamalstneelus, freewu fara fugu "Baroga" un "Korejega" komandeerius, 16 ofizerus un 268 matroschus no teem pašcheem lugeem.

Port-Arturā, 3. febr. Keisara Weetneela pāweble:
„Dubšķīge lāra wihtī un slote, Wissaugstali man uſtizete!
Schai brihdi, tad muhſu deewinata Žara, wiſas Kreewijas
un pat wiſas paſauļes ažis wiſtīas uſ mums, mums jaat-
gāhdinajas, ka uſ mums gul svehtais peenahkums stāhwet
par Žaru un Dſintent. Kreevija — leela un warena un,
ja muhſu eenāldneels ſiprē, tad tas mums dos titai jaunu

eraudfit winu zeescho salaru ar pamatsugu un apgabala
reljeſu, un tavez ſinot wiſus tihrumſemes raſchotajus ele-
mentus ſinamä apividü, war ari pateilt, lahdai tur wojaga
buht tihrumſemei. Otiup atkal, neraugotees uſ apalſchitipu
leelo daschadibū, mehs wiſur waram atrast lopejas paſlimes,
lahdas roſturo ſinamo joſlu.

Tihrumsemes baschadiba teek wehl jo leelala zaur neslaitamām pahrejam, labdas pastlahw starp galmenojem tipeem. Tīkai retos gadijumos semes virfū nowehrojama strauja slimata un augu pahrimaina, samehr parastam fislogeografiile apstahlki medds mainitees nemanami. Tā veem. pelesās meschu semes ir pahrejas palahpes tīslab us melnsemi lā us māru semi. Ais tam tad arī strehku robežchās nelur naw noteiktas līnijas; tās ir koti liholumainas, iplostas, ar daudzam salwam, lohrsčieem, erosam, krei eespečchās zītās jo slās. Beidzot neveena jošla nesteejpias vispār semes virfum. Tipislas tihrumsemes parahdas nīkai strehmelem un lautumeem, krei te ipluhst plāschumā, te attal faraujas. Atkarībā no zeetsemju konfigurācijas un vīku gultnes semes virfū finamas tihrumsemes jošlas var pavisam iestrūkt. Tās semes datas, kur vīnas wareja buht attīstījuschās, gat sem juhkas wilneem.

Bes tam wehl daschadas joflas pahrttauß lalnaji, geologisti un klimatischi apstahliti, kuri rada daschadus tipus, kuri naw eeveetojami newenā jofla, bet parahdas tilai la sawrupejas lalwas un laukumi. Tas ir ta sauktas intca-
son alas un a son alas tihrumsemes. Birmais nosau-
tums fibmejas us trahdu semem, kuras wehl naw pilnigt no-
sahertojuschas; otrs aikal us tahdam, kuras eevehrojama loma
peekribt nepahrwehritam yamatlungam.

Bots par sevi saprotams, ta intrasionalas semes tilkab pebz fastabwa la ihpaschibam ir wišdaschadas. Beemehra deht apluhlostim sahainas, truhdu laibonatu un purwu semes.

Sahainas semes attihstas tur, kur pamatsuga fatura sahli. Tas war eerastes tilai larsta un sauska sli-mata, kur milluma truhlums lawe lausejamo sahlu issfahmoschanu. Sahainas semes fastopamas wiſas vasaules datas un la laukumi parahdas starp putelku, stepju un melnsemju joſlami. Tas isplahtijusčas va niſu Deenwid-Kree-wiju, Deenwidwakaru-Sibiriju, Aſlaſpijā un Turkestanā. Truhdu tas fatura lihds 8 proz. Wini krahsa tuvojas tas joſlas krahsai, luras starpā winas atrodas.

spehlu un waru zibnitees ar winu. Leela ir kreewu saldata
un matroscha duhscha. Ne masumu slavenu wahedu pastift
mubsu armija un flote, wahrdu, kuri lai mums der par preelsch
fibmi schai leelajä brihdi. Kreewsemes Deewa un Rungs
aisweenam atsstabweijs taifnu leetu. Winsch aisslahwes to ar
tagab. Saweenofimees lopä us turpmalu zibau. Lai itweens
no jums usglabä meerigu prohtu, lai wislabati isvilditu sawu
peehahlumi, un zeredams us Wisaugstakl valihdbibu itweens
dareet sawu darbu, atgahdinadamees, la Deewa luhgfschana
un Baram deeneeschana naw weltigas. Lai dñshwo Rungs un
Keifars, lai dñshwo Kreewija! Deewa ar mums! Urrah!"

Port-Arturā, 4. febr. Vebz laujas pee Port-Arturas japanu esladra, pasaudejuse 3 lugus, alkahpās pret-beenwideem us Tschemulpu. Genfanā kapulzeti 60,000 japanu saldatu, kureem nolemis eet us Mandschuriju. Arween turpi-najas japanu saldatu veeweschana. Uluhsu mobilisazijs folas-brangt. — Sihlakas finas no ozuleezineeleem par minu trans-porta "Teniseja" bojs eeschanu: wehjisch un straume usdina-lugi us minu, tura preelschgalā issita leelu zaurumu. Komandeeris, redsedams, ka lugim jagrimst. komandai pawebleja-glahbtees. Schigli nolaida latwas. Komanda luhdja mihtoto-komandeerti sebstees latwā, bet winsch stingri atteijas, veedrau-bedams schaut tos, kas nepastigkees glahbtees. Veidsamais-mejas uhdent naudos lahdes fargs. Komandeeris palisa us-sawas weetas lihds heidsamam azumirksim un lihds ar lugi-nogrima dibenā. Wina pehdige wahrdi hija: "Glahbeetes, behrni, kas spehj; par mani neruhpejeetees." Latwa no krasta-agreesukses isglahba fargsaldatu. Komandeeris us uhdena ne-bija. Ed mirsi waroni, kluhmigas nejauschibas upuri, isipidami sawu peenahkumu pret Osimteni un Waldneku. — Us zeetolshcha komandanta pawehli Port-Arturas bulvaros

Gefara meetneega teleogramma nr 5 fahr: Man ir ta

panijas, kureem valrak par 200 wihireem; pa 4 ordena fibmem il us kompaniju no pahrejeem 2. rangas kugeem; pa 1 ordena fibmei eskladras torpedu latwam un 1. ordena fibmi signalstazijas wihireem us Selta lalna, kuri turpinaja sawu darbibu sem stipra eenaidneku ugusa; tahlas baterijai Nr. 15 tschetas un Nr. 13 trihs ordena fibmes; 7. kompanijas leelgabalneekam Rikisforam Lachnam ordena fibmi us wiha wahedju, tapehz ka tas galwa eewainots pebz faseschanas atnahja atpalak us sawu weetu. Muhsu saudejumi: No eskladras 5 ofizeeri un 69 matroschi eewainoti, kritischi 14 matroschi; no zeetolscha garnisona kritis 1 saldats, 1 gruhti, 5 weegli eewainoti. Augshejo noleelot Juhsu Keisarissas Majestates Wisschehligai eewebrbai, man ir ta laime wiwpadewigi siot, ta tissab Lahlaju Austrumu juheneeli la faussemes kara spechts fajuhsmintas no karlsas wehleschanas, stahtees pretim beslau-nigajam eenaidneekam, loi ustizami ispilditu sawu peenahkumu pret sawu deewinato, zehlo Wadoni un zeefchi un nelolami aisslahwetu Tehvijas godu un flau.

Port-Arturā, 5. febr. Port-Arturā un Mandschurijā wiss rahms. Nedams, abas oues sapulzina kara spektrus. Walar us juheras, Talienvanas apgabalā, pamaniti dauds uguri, kuri drīhs nosuda. Torpedu usbrukumā apstahdeto lugu islaboloschana spariģi fēkmejas. Weetneks personiſti apbrauļaja baterijas, pateizās leelgabaleeiem un apbalwoja ar fruseem par 27. janv. lauju. Ir finas, ka Japanu ūtote salvalita diwās valas; weena sargā malā labpijoschos saldatus Tschemulpā un Fusanā, la wehr oira sargā Japanas peekrastes no Vladivostokas eskladras. Mandschurijas eedīshwotaji gan-drihs wiſur labyrīht pahrodod lara speklem stigus un pah-tikas leetas. Is Japanas fina, ka tur peē eedīshwotajeem nāv manama patriotiſta sojuhsmiņaschanas. Nedams, karš, mahlīliſti ſozetis no partijas un jaure angli suhdijuemeem, nebanda nekādu vohularihi, nea ūtolačas dekaš eedīshwotajām

nebauda nekahdu popularibu pee leelatas datas eedfishwotaj, kureem janef wisas lara finanzialas greuhitas.
Chairbinā, 5. febr. Aisamuras robeschfargu preesch-
neelam generalim Tschitschagowam usdots apfargat Minas
Austrumu dselsgelu. Pee freeweem walda leela sajuhsmina-
schandas; farodas dauds sawwatneelu, kurus schimbrithscham
nepeenem. Wis grib zihntees pret wilstigo enaidneelu un
wisas apdfishwotās weetās fastahdas sawwatneelu pulzini, par
luru wissiwadoni eezelts robeschfargu pallawneeks Sarembo.
Reserwistu eesaulhme noriteja pilnigā lahitibā. Polizija un
dselsgela tirdsneezifla nodata tagad ruhpejas, ta tiku usturetas
normalas zenas raschojumeem un lopu chdamajam un tabdi
tiku sagatawotti us lara laitu. No lara laula nawi nelaahdu
finu.

Hakodate, 4. (17.) febr. Japanu kreisers "Takao" otrdeen valarū apfihlaja freewu tirdsnezzibas lugus "Bobrit" un "Nadeschda", tapebz la tee nebija paspehjuschi lihds 3. februarim, kusch bija noteits la heidsamais terminisch, atlaht japanu ubdenus.

Lantinā, 5. (18.) febr. Vebi primatām finam
starp Poet-Arturu un Tschifu.

Sānīgāja. 4. (17.) febr. Rīnas valdes uztājēs
īs Port-Lūkturas, kreweņi flote isgabījuse jūrā.

na ja keewu leelgabalu laiuu "Mandschur" atlakht Schanghaas-
ostu. Bet fugis tomehr wehl atrodas ostä, pee lam loman-
deeris issfaidroja, la wiisč gaidot povehli no admirata.
Port-Artur ä, 6. febr. Ushitas pulsa isluhti siro
no Sentschonas, la japanus tee naav fastapuschti un lä dste-
dams, tee neefot art Pingjongä; eedsthwotajti pret munis is-
turas weenaldstgi; ledus Jalu upē uizis wahjals, gač pee-
kasteem parahoijas uhdens; eedsthwotaju domas: ats stipra
paikuma pehz deenam peegdm war sahlt eet ledus. Laotungas
pušsalas reetumu peekaste aplahta ar ledu 2 werstu pla-
tumä, eenaidneeli fugi naav maniti. Naav ari pamanitü, la
no jauna buhiu mehginaats saposlit dselszeli. Pebz Lesara
telegramas, Juan chilais nodomajis pa dselszeli no Baotingu

finamā weetā un us luraā eenaidneekam jauslukas wirsū. No usbruejam minam tagab wißwairak leetojamās ir Wei-theda minas, luras pascas wirschas. Mina issllatas lä-
zigs, preelfschgals resnals var palefejo. Minas garumā
18 pehdas, jaurmehr 18 zollas. Galā atrodas diwas skruh-
was, weena pakal otrai, luras dsen minu lihds 56 werstes
stundā, jaurmehrā tiskat ap 30 werstes. Minu war ari groft
pa labt un kreis, us augschu un leju. Minas eelfcheinē ir
watrak nodalu, luras pagatamotas fawrup un tad fasfruh-
wetas lopā. Pirmā nodalā no preelfschgala atrodas ap
3 yudu pitrolīlina, kusch sprahgst no gaika steena, tad tas
algruhšcas pret fugt apatsch uhdene; tad mina äftitas toti
äfā lenki (masak par 15°), tad sprahdseens war ari nenotili.
Mina lä eerihlotā, lä us luga atrasdamās wing newar sprabgt,
bet tiskat tad, lad tä alghajuse no luga finamā tahlumā.
Seloschā nodalā atrodas eerihlojums, las minu, samehr ta
zelā, tura finamā dflumā. Dflums aprehkinats tä, ka mina
atduras lejup brusam, tä tad 8—10 pehdū dflumā. Schi
eerihlojuma ideja ir toti asprahrtiga, bet lihds ar to ari toti
weenlafricha. Tä tad Weitheda mina ir gandrihs dfluhw
radijums. Pate ta lustas, pate, ja nogreesshas fahnis, us-

Kahdu positiu padara mina? Par minu pastrad-dato positiu domas ir wifai pahrsipiletas. Tahdas pahrsipiletas domas atrodam Oliocho rakstā "Nahlamais laesē". Pebz wina apraksta lugis no minas fāschīst waj gabalu gabalos. Minas redzamais darbs ir toti leeliss; minai sprahgstu pazekas uhdens slabs, tas daschreis fāfneids wairāk simtu rehdu augstumu. Kugi, apalsch uhdena, mina iſſit leelu zaurumu, tas toti bīhstams un ar luru galā war tilt tilai wiſleelakee lugi. Bet zitas lugu dafas no minas sprahdseena nezeesch neweena. Tapebz, ja lugim pebz sprahdseena iſſodas usuretees wirs uhdena, tas oſta war tilt iſſabois bes ne-rahdam leelām puhtem. Galu galā war teikt, ū mina ir slahbaja eerojis pret slipraju, masa lugischa dabīkkais eerojis pret milseni, tapebz winas ari teik leetotas us maseem lugeem, tūrus fauz par minnescheem waj torpedu laivam. Us maseem lugeem mina ir usbruhlams eerojis, kamek us leelajeem drīhsal jau aiffargajams.

gaitu. Pee tam nu kriht azis, la japani par saweem saude-jumeem pee Port-Arturas nahkuschi llajū tklai pebz weselos nedelas un pee tam wehl ar tahdeem slatitseem, turi hazet tuhlin neustigibz: ar wiseem ewainoteem un kritischeem loyā winti saudejuschi tklai lahdas 60 jilwelus, tamehe nopeertni apfahdets neesjt ne weens weenigs lugis un las apfahdetti, tee tilschot islabboti woj pahri deenu laikā. Bet nu pee tam kriht azis diwas leetas: pebz admirala Togo sianojuma isnahz, la wiisch dabujis pawehlt usmelslet freewu floti un tai us-brult lahdas 40 stundas agral, eelam Japana aissauza is Peterburgas projam sawu suhnti. La ir weena leeta un pee tam gluschi osfatischa. Otra leeta, us kuru daschaz ahsemju awises norahda, ir feloscha: Ja jau japaneeem bija til mas saudejumu, la winti pascht apgalwo, un freeweem til leeli, tapehz tad japani yalaiba garam weenigo isbewigo brihdi, is-nihzinat freewu flotes leelato datu un ta eeguh pilnigu pahswaru us juhras? Tapehz winti Port-Arturu apfahaudiha tklai lahdas 40 minutes un nesabragaja pawisam? Lailam gan tapehz, la japani ais apfahdeteem lugeem lo wairs nebijo spehjigi isbarit. Un us preefschu freewi buhs usmanigali un nelausees fewi wairs ta pahristeigt. Schur tur ir jau parah-dijuschas telegramas par fabpigeem japanu saudejumeem un gluschi is gaisa grabbitas tas jau nu nebuhs.

Laiškam grībēdamis išlaikpit 27. janvara Rīvīdu, jāponi
1. februāri atlal raudīja usbrukt Port-Arturai. Ūis lelēd
sneega putena tilai 2. jāponu lugi pāspehjuschi fasneegt eeeju
ostā, bet weeni ari latrs par ūewi išdarījuschi usbrukumu.
Torpedu laiwa „Asagari“ veenahza pulksien 3 no rihta un
tika slīpri apšaubīta no zeetolsčna un freewu fargfugeem.
Laiwa išlaida dasčus torpedus jeb minas, kuru panahkumi
naw ūinami, un slīpri ūchādīja us fargfugeem, tā ka vēhdejē
atlāhpās. Torpedu laiwa „Hagatorī“ eeraðās pulksieu 5
pee pāschas eeejas, kur faslapa 2 freewu lugus; us weenu no
teem laiwa išlaida torpedu, kura ari sprābga, jāponu lugi
palikuschi ūveiki; tā wissmas ūino is Tokijas.

Japani isplakhtuschi baumas, la Unescho bandas ap
Inkawu pahrgreesuscas telegrafo un telefonu draktis un is-
jaukuschi ari faussemes satishni ar Dalaizju. "Nowij Kraj"
paslaikdro schahdu baumu noluolu: salut patriotismu pee ja-
paneem, kuri tagad gluschi weenaldsigi. Lihds schim, la tagad
israhdas, tilai Japanu schowinistu partija dfinuse waldibu us
neapdomato soli. Is Pelingas nahk finas, la Japanu Man-
dschurija saweduse leelu pulku materiala, lo pagatawot wil-
totas freewu kreditbiletes, lai ar tam botu spehreenu freewu
finanzen. Uri schis baumas grib pamudinat japanus us
freewu kreditbileschu wiltofchanu tai zeriba, la pehz krea
beigam freeweem wajadsefhot famalsfat wiltotas biletas.

Mandschurija apgeetinati wiſi japani, jo starý leem at-
radusches 100 speege, no kureem 60 stahwejuschí taſná fa-
lara ar Japanas iſluhlu pahrwaldi. Schi ſina foti tizama,
jo japanis starý speegeem dſimis un audſis. „Virsch. Web.“
par to ralſta ſeloscho: Saprotams, behdigá nepezeeschamiba
leetot ſpeegeus pastahw wiſas ſemēs, bet neweená ſpeegeofchana
naw ta attihſtia ſi Japanā, winas ilgajos feodalos laikos,
lad miſlado ſpeegeoja higunus, higuns miſladi, lad flauen-
jeem knaſeem fuge un daimio puſgadu wojadſeja nodſhiwot
pee higuna, lai ſchis waretu netrouzeis winus iſſpeeget;
otrū puſgadu, lad wini darija ſawos dariſchanas un iſplidija
deeneſtu, par liblam palifa winu gimenes ſpeegeoja weens
otrū eerehdni, deeneſteeli fungus, dehli tehwus, wahrdi ſakot
wiſa ſeme ſmala gaſſa, kurech biſa peetwihižis no ſpeegeofch-
nam, maſitluma, glainibas un liſchlibas. Nahga reformu-
laiks; bet waj 30 gadi ahaunotas dſiſhes us reiſi paſpehja
iſſlaufit gadu ſintekneem eefaknojuſchos netſlumu? It nebuht
ne! Pa to laiku, lamehr mehſ Tablajos Austrumos darijam
darbu, buhwejäm dſelſzeti, zehlam Port-Arturu un Dafniju,
uſmetäm braudigus zeetolſchaus — muhſu jounee peederumi
muſchet muſcheta ro japanu ſpeegeem, pa leelai dalaſt pahr-
gehebteem japanu oſizeereem, kuri ſa bahrſddſint, fotografi,
ſhiktirgotaji, ſtroderi, wekaſ maſgataji (Austrumos weka maſgä
wiheſch), ſurpneeli, mahſderi, meiſteri un ſtrahdneeli wiſu
iſofchaja un wiſu iſſinaja un pat, par ſineſchem pahrge-
busches ſtrahdaja oſtas un baterijas. Daschi pat us ſara
lugeem iureja buſetes un ſtrahdaja par pawahreem un,
taſnibu ſakot, gatawoja labus ehdeenus. To eevehrojot
buhs ari ſaprotams japanu uſbrukums neween Port-Arturat,
bet ari daschis labz iits winu folis.

Lä ka tagad töti daudsi peetežas lä sawwalneeli us Tablajeem Austrumeem, tab galwenaais schtabs isskaidrojis: „Lara ministrs eesneedja wišpadewigo sinojumu par daschü sawwalneeli usnemšchanu Tablaju Austrumu lara sphehla, pee lam paſčai peenemšchanai janoteel aprinku lara preelschneelu pahrwaldes ſelosčas pilſehtäs: Peterburgā, Wilnā, Warschawā, Rījewā, Odesā, Maſlawā, Poltawā un Lissiſā. Par sawwalneelteem peenems: 1) ne vezalus par 40 gadeem un 2) tahdus, lam ir lara mahlflas mahziba, t. i. kui waj nu deenejuſchi waj ari bijuschi ſemes fargu eemahzibās. Peenemtie ſawwalneeli tils ſuhittu us Tablaju Austrumu reſerves kataloogam.

Sarkanais Krusts Japānā. Japānai jau ilgus gadus bija nolahītota ahsītu un lopeju heedriņa, kura sneedīsa palīdzību lora laulā abu pusu eewainoteem. Heedriņa prezidents, barons Ōtschimoto, apmelleja Schenewas konferenzi, pēc tam heedriņa tila reorganisēta kā „Japānas Sarlana

Krusta beeđriba". Te jo eeƿehrojama nosare ir damu lomiteja, yee luras peeder wiſas augſtalo lahtu seeƿeeles ar paſchu leisareeni preelfschgalā; tas ir leels gods peederet yee Sarlana Krusta damu lomitejas. Beeđriba pa gabu reiſi ſapnlejós Tolijā, lur ta apſpreeschaſ ſlopā ar waldbu un ifmaina domas, dabū norahdijumus. Kaza laikā damas pa-leef ſlimnižās, lamehr aplopfchanu paſchā lara laulā uſ-nemas ſewiſchli ſopeji. Baur ſaweeim publiqueem Rinas lora atſinibū eeguma leisareene un tagabejā ſuhtra Londonā, marliſa Hajaschi ſewa. Damu lomitejas ſwarigalais darbs, ſogatawot apſeenamios. Leisareene bes tam ſaldatus eepreezeja, la wina daschus ſawus darbus ifgatawoja ſaldatu pulka trabsaſ.

"Nahmà rihta seme" — Koreja.

(Beigab.)

Schos pirmos salarus mehs te neapstatīšum til fibli, tā kristīgās tīzības eeweeshanos. Minešim tilai, tā pamāsam, ihpastī pehz 1837. gada kristīgai tīzībai Korejā nabža mērīgati laikti, latotu misionari rihlojās arveen brihvasti un atgresa labu flaitu. Tilai 1866. gadā, kad sahda fuga prasības pehz tīdsneezības līhgumi sazezla forejeeschu waldbības neustīzību, tika atkal nonahweti 9 misionari, pa leelai daikai franzuschi. Par to no Francijas subtitja wesenlū floti, tāi forejeeschus foditu, bet sejis mehginajums tapat nelsdewās, tā tos, to 1871. un 1872. gados gribēja isdarit amerikani, tāi foditu forejeeschus par to, tā tēr bija nolawuschi 1866. g. sahda amerikani fuga „Generala Schermana” laudis, kas pētākās bija usslekrejīs us sehlla. Lai gan fuga bija tīdsneezīfs un forejeeschī tiegomus newaja ja tā misionarūs, tatschū fuga bija apbruaots un tapehz Korejas waldbai līklās jchaubigis. Kugl tā sadēfināja, laudis, tā teitls, nolawa, bei fuga aerotschus un lelgabalus isleetoja, tād nahjās atgaina-tees no frantschu usbrukuma.

Pirmai valstis, kurai isdevējā noslehgā tirdsnezzīku līgumū or Koreju, bija Japāna. To vīna panahja 1876. gads atlikhdību par labdu jāpaneeti, to lōrejeeschi bija noslētuschi. Ar šovā līgumū jāpanu tirdsnezzības atvehrēs Jūsanās, bet 1880. gadā arī Gensanas ieb Wensanas ostsā. No šīm ostsām nu jāpani ahtri veen fahla isplatit savu waru Korejā: vīnu tirgoni eerihoja bankas, tvaikau ha-beedribas, ahrsemju pretschū noliktaus un konsulatus. Jāpanas espaids paeauga til ahtri, la Kīnai draudeja pasustīt vīnas sensenejā autoritate. Lai strāhdatu Jāpanai pretim, vīna mudinajā Korejas valdību noslehgā līgumus arī an-eiropescheem, tilai isleetojot Kīnas widutajību. Lōreis slā-wendā un manigā Kīnas valstis vihra Li-hung-līchanga nospēlns tad bija tas, la pirmais tabds līgums tika noslehgātā jau 1882. gadā ar Seemes-Amerikas Sōveenotām Valstīm, kurās tā eeguva tirdsnezzības teesības Jūsanās, Gensanas un Īschemulpo ostsās.

Amerikas paraugam seloja Anglija, Wahhiža, Franzija, 1884. gadā arī Kreewija, Italija un 1892. gadā Austro-Ungarija. Wifas schis walstis noslehdja lithgumus, pēc tuzem ūlojā walstju paavalsteņekl drikstēt dīshwot un iirgotēs Seuldā un tāhādās 10 brihwās ostās.

Ahrsemneeli, kuru tagad Korejā ir ap 20,000 (to starp 15,000 jaapani), sahla buhwet dselszētu no Seulas us Tsche-mulpo un dselszēts tīla gataws 1897. gadā; bet tam tē eerihloja pasta un telegrafa satiksni, peewenoja 1897. gadā Koreju wišpasaules pasta sābeedribai. Angli eerihloja muistu waldeis vīlas pilseitās, ziti ussahla sihdkopibū, loplopibū, kalnraisschanu u. z. Leelalo lomu pee wiša ta spehleja kore-jeeschu eerehdnu peekulukoschanu, jo tītai tā ween ahrsemju kapitalisti nabža wišveeglat pee wišbaschabakām lontesijam. Tautā par to un par iissuhlschanu no ahrsemneelu pušes zehlās 1894. gadā nemeers, kas pēaugu til bīhstamā mehrā, ka Korejas waldiba greešas pee Kinas pēbz palibga. Kina subtijsa sawus lara spēklus, bet Japana aisssteidsas preelschā, eenehma Seulu un Tschemulpo un tad Kina pret to prote-steja, tad sakawa arī Kinas lara spēklus tīslab us juhkas lā us ūausas semes. Schis japanu-kineeschu karsch beidsas 1895. g. ar Simonoseli meera lihgumu, pēbz la Koreja tapa pilnigi neatlariga no Kinas, bet padota jo wairak jaapanu espaidam. 1897. g. Korejas waldneels Ihengs peenehma leissara tituli.

Kina nu bija Korejas jautajumā nobīhdita vee malas. Bet bija zīta valsts, kura bija tā Kiniātā Korejai pieņemtu se arween tuval un luras interesem Japanas panahlumi nekādīt newareja buht pa prahtam. Tā bija Kreemija. Tā pehz taisnī pehž Japānu uswaras vina sahī jo spārigi isplatīt savu espaidu Korejā un no tejeenes ir radees tagadejais konflikts. Vēhrn wasarā, tā finams, Japāna grieķas vee muhsu valdības ar veeprāšīju, lai tā dotu noteiktus iestādījumu par saviem nodomeiem, vispārē savu politiku Laičajos Austrumos. Sarunas, luras tā zehlās par savu jautajumu, tad vissās no augusta mehnescha lihds schim ašadam.

Leeschas noslimes Korejat preelsch Eiropas ir schim-brihs'ham wehl foti mas. Un ari lahda ta ir, ta kriht wis-waitak svarā kinai, Japanai un Amerikai. No brihwajam-ostam wiswaitak attihstiius es ir Tsch em u lpo osta, kura pehdejā gabu desmita tapuse it lä par gluschi zitu pilsehtu. Agralo nedaudso buhdelu weetä tagad pagelas glihti nami, ihpaschi ahrsemneelu valā. Ari Seula ir tapuse dauds tih-rigala un glihtala. Japani ir buhwejuschti d'selsfalu ari slarp-Seulu un faiu wezalo ostu Fusamu un amerikani Seula-eerihlojuschti elektrisku tramwaju. Seula korejeeschu waldbas-deenesia atrodas labs slatis anglu un frantschu. Tirdsneeziā ar Koreju leelala loma arveen wehl peektiri Japanai. Peem. 1901. gada Koreja pavism eewests preschu par lahdeem $14\frac{1}{2}$ milj. rubleem ua to slarpā Japana weena pate eewe-dupe par $8\frac{1}{2}$ miljoneem. Eived wiswaitak kolvilnas, wil-

nas un sihda audumus, metalu isstrahdajumus, petroleju un sehrlozinus (Japanu). Kas atteezag us Korejas iswedu prezem, tad galwendas ir rihs, pupas, ahdas, tad ta faulta "schen-schen" salne, ar lo Koreja la ar medizinistu lihdselli bisha slawena jau sen laikus. Daschos Korejas apgabalos ir akmenoglu slahni, bet ismantoti tee wehl neteel ne zil leelsa mehrä. Ta la Koreja deesgan kalcaina, tad netruhst ort mineratu ruhdu un mineratu. Wiswairak fastopamas dselis un laparruhdas, bet ari selta rastiuwes un slalotawas.

wisčolu veħribu peļna Korejas papiris, kas ir toti iħiurigx ari preč mitrumu un no la taisa wiſadas leetas, pat fauleš fargus un uſiwalkus.

Korejas kultura zeesch leelsā mehrā no ta, ta tur tilpat
la pawisam trublīt brauzamu zelu, un ori daudsās kalnu-
telas un kahjelēt naw leetosami latrā gadā laikā. Wislaba-
laikā zeesch eet no Šeulas uš Kinas robescham.

Gedishwotaju flaitu rehlinā wīsaugstakais libds 10 miljoneem, to starpā 38,000 eedsimtu kristigo, pa leelolai dafai latolitizigu. Bitadi ofizialā religija ir budism, pee kura turas tautas wairums, tilai augstakās aprindās fastopami daudz Konfuzija rīzigo. Stolas ir priwatsstolas pilsehtas, uštiretas pa leelolai dafai no angleem un frantscheem. Bate forejeeschū waloda peeder tapat kā japanu waloda pee gluschi atsewischli stahwoschām jeb isoletām walodam, lai gan dauds winai peemaitsjušches kineeschū un japanu wahrdi. Kineeschū paraugi ari walda ralstos un jaunās ralstineezibā. Wispahr augstakās aprindās labprābt mehgīnas palak kineeschū eeraschām, peem. eerehdni lopē kineeschū mandarinus. Gimenes dīshīwē walda daudsseewiba. Galwenā nodarboschānas — semkopiba.

Wahzija. Wahzeeschi, kā leekas, ar labām sekmēm apspeedis hereru dumpi, kas tagad plosas jau kahdu mehnēst. Dumpineeli bija apfehduschi daudsās pilsehtas un mestus, kur wahzu fermari bija sabehguischi, glahbdamees no sanikno- teem melnajeem. Wahzeeschi aissuhtija weetejeem fargeemē palihgus un kad tie tuvojas, tad dumpineeli pa leelai dalaī atmeta aplenkšanu. Apluhkobami sawus darbus dumpja apspeeschana wahzi ar leelu apmeirināshani konstatē, ka winu kara ribziba toti laba, ka tīlabl flote laikā wareja snegt palihdsibū sausmes karā spehkam kā ari vēhdejā waldija jo stingra disziplina. Ar sevīchku preeklu weetejais gubernators Leutweins norāhda uš to, ka apakšneeli beeschī ween isrābdijuschi priwatu iniziatiwi, lai gan no preekšne- zības nebija nelahdu preekškrakstu. Baur to un mihlestibū uš deenestu ari issfaidrojas brangā disziplina. Oslēzeta is- labojumi notikuschi toti ahiri, tā kā satiksmē tapuše pahr- trauktā tikai uš neilga laika.

— Ernst a H ä c k e l a 70 g a d u b s i m u n a d e e n a.
16. februari pehz jaunā stila flavenais wahzu dabas peht-neels nosvineja ūvu 70 gadu dīsimšanas deenu. Jubilaris ir jaunlaiku dabas pehtischanas nodibinatajs. Tos prinjipus, kurus Darwins usstahdījis teorijā, H ä c k e l s pamatojis praktē ar sinatnīkleem pehtijumeem. Wina usslats ir „monifms”, proti ka wisa pāsuļe un organismi zehluschees no weenās pamata veelas. Winsch ir nodibinājis to sauzamo „emolūzijas” jeb attihstības teoriju, uz kuras pamatojas wisa jaunlaiku dabas sinatne. Jau 1863. gadā Ernsts H ä c k e l s dabas pehtneku sapulze Stetine usstahjas pirmo reisi preelsch Darwinu; gadu wehlat tas laida klajā ūvu darbu „Die Radiolarien”. 1866. g. „Generelle Morphologie der Organismen”. Teem sekoja ziti darbi, pee kam H ä c k e l a m bija jaislaro ūhwa zīhka ar wezajeem aisspreedumeem. — H ä c k e l s usslatu pamēdeens, tas steepjaas zaur wizeem wira darbeem ir ka wisu formu un organizmu attihstiba noteel uz muh-schigeem un negrosameem dabas likumeem. Tas ari isdeviš kahdu filosofistu grahmatu „Die Welträtsel”, kurā tas aissstahw ūvus monistišlos pāsuļes usslatus. H ä c k e l a muhščs bijis toti bagats raschigeem darbeem un panahkumeem.

Austro-Ungarija. „Fremdenblatt“ kahdā no siveen jaunakseem numureem apgalvo stingri, ka ahsenju laikrakstu baumas, ka Austrija ismantodama tagadejo laru sagrahbschot kahdu jemes gabalu ballanu pussala, ir isdomatas. Amise vee tam atfauzas us ahrleetu ministra, grafa Goluchowsta isskaidrojumu Austrijas un Ungarijas delegatsjās, kur tas teiza, ka Austrija nezenfschas Balkanos eeguht jemes gabalus un stingri eewehros nosazijumus no Berlines longreha. Beidjot amise isskaidro, ka Kreerovijs til stipra, ka neraugolees us laru Tahlajos Austrumos, war ari weizinat meera nobinafchanos Tumeios Austrumos.

— „Wald. Wehstn.“ rafsta, la grāfs Goluchowſkis runadams ungaru delegācijā par Austro-Ungarijas ateezībam pastahwejis, ka tirdsneezīšta satiksmē ar Krieviju un Japānu lai paliku neaistiitā. Baur fawēem diplomatiem preßfch-stahwejem Austro-Ungarijai jarauga Peterburgā un Tolijā iſdabuht to, la wina abām kara wedejām pusem war peegahdat wiſadus materialus. Zitas valstis zitadi saprot neutralibū. Peemehram Spanijas valdība wiſās oſtās rubpejuſēs par to, la ſtingri teek eeweherota neutraliba un ka wina azim redbot neatrod par eespehjamu uſ weenu waj otru no kara wedejām valstīm iſwest weejeiās rafchojumus.

Makedonija. No janvara widus darbojas tilai kahdas 40 bandas, kuras kopā slaita kahdus 600 žilwelus. Šis bandas, lā „Wald. Wehstn.” rafsta, uſturas tāhdas kalnu daļas, kur nenonahk turku pulli, un rauga ari iſbeigt no satiksmes ar ſcheem un netrauzē fahdschaš. Nuna, ka wajadsibas gadijumā winu ſlaitu war pazelt otrtik leelu. Bandu preekschneeki tura gataničā eeroiſchus un muniziju. Makedonu lamiteju liſtēs eeraſtīti 12,000 retriſchi, no kureem war fastahdit wiſmas 100 pulkus, latru ar janu preekschneeku; bet tagad winus wiſus newar apgaħdat ar wiſu wajadsigo, tapehz la turki uſgahjuſchi daſchas eeroiſchu noliktaus. Bandu rižibā tagad atrodas iſkai 8500 plintes ar peenahžigo muniziju. Bandu diſziplina tagad daudz zeetufe zaur pehdejām neisbewibam; ſchimbrīhſham bandas pa leelai datai fastahw if dehku mellelatajeem un noſeedsneekeem, kuri nodarbojas ar laupiſčhanu. Leelakā dala dumpineeku wadoni nemas netiž, ka turkeem kahdreis iſdoſees reorganisē ſchandameriju Makedonijā. Nebuhs tur ari nekahdu zitu jauneewedumi. — Iſi Saloniſkeem wehsta, ka Oschemabalač kahdai 100 vihru leelai bandai uſbrukuſchi turku ſaldati. Bihna bijuſe ilga; pa nakti bulgari aifbehguſchi, atſtahdami 12 noſchautus. Turkeem kritis weens, ewainoti 2.

Teesfleetia nodata.

Kā ar' necewehl pee mums skolotajus!?
Prahwa iš muhſu pagastu paſčwaldibas
dīhves. 1902. gada sahūmā Lubānes pagasta
walde (Bebju apr.) jaur studinajumu laikrāfios uzaizināja
skolotajus — seminaristus un pee tam mūžīkas pratejus pee-
teitīes un wakanto tresača skolotajā meetu meetejā ministriog

